

Utdrag ur: Per-Johan Ödman och Mats Hayen, *Främlingar i vardagen. Liv och pedagogik på Stora Barnhuset i Stockholm på 1700-talet*, Stockholmia Förlag 2004

Om barnhusbarnet Anna Greta Rosenberg

Född: Omkring 1739.

Den 12 april 1750 togs gardessoldaten Bengt Rosenbergs äldsta dotter, Anna Greta, in på Stora barnhuset.

Man hade därefter tydligen problem med att få henne placerad någonstans. Enligt förordningen skulle barnen lämna huset senast vid 14 års ålder. Med anledning av detta gjorde en av medlemmarna i barnhusdirektionen, rådmannen Henric Johan Helledai, en undersökning 1757 vilken visade att ett antal barn på barnhuset var för gamla. Ett av dessa var den 18-åriga Anna Greta Rosenberg. Samma år uppdagades också att flickan hade problem med synen. I protokollet står det att hon och en annan flicka hade "starren på ögonen".

Två år senare, som nittonåring, var hon fortfarande kvar på barnhuset. Det verkar som om hon då tjänade som någon sorts piga utan lön i köket. Det vet vi eftersom inspektör Wikner i juni 1759 lämnade in en ansökan till barnhus- och hospitalsdeputationen, där han anhöll "om icke en av barnhusflickorna vid namn Anna Greta Rosenberg, som blivit brukad vid sysslorna i köket, och därstädes varit till mycken hjälp, måtte såsom någon belöning, för hennes arbetsamhet och möda, samt till vidare uppmuntran, bliva hugnad med en bomullskofta och sidentygmössa". Deputationen gick med på Wikners ansökan.

Den 22 oktober 1763 utlämnades hon till källarmästaren Gustaf Starckenberg. Han drev den i tiden ganska beryktade krogen Barnhuskällaren, i en lokal uthyrd av Stora Barnhuset. Där stannade hon emellertid bara till påsktiden året efter. Under våren och försommaren 1764 bodde hon hos sin svåger, en gardessoldat.

I juni blev hennes fall känt för barnhusdirektionen vilken beslutade att åter skriva in henne på barnhuset. Hon var då 24 år gammal. Det påföljande året anställde man henne som piga i barnhusbageriet. Tönen om hennes färdighet hade vi det tillfället svängt rejält om man jämför med Wikners utlåtande från 1759. Nu skrev man att Rosenberg skulle anställas "med den på stat bestådda årliga lönen 54 daler kopparmynt, helst barnhuset av bemälte Rosenberg, som är mycket enfaldig och i sysslor mindre tilltagsen, ej synes kunna hava större nytta, än emot berörda lön svara kan".

I bageriet arbetade hon, med oförändrad lön, fram till sin död knappt sju år senare. I barnhusförsamlingens dödbok antecknades att hon dött den 19 januari 1772 tillsammans med en annan piga. Dödsorsaken angavs för de båda kvinnorna som "os". Det kan innebära att de stängt spjället till kakelugnen för tidigt, förmodligen när det gått och lagt sig, varefter den ofullständigt uppbrända veden utvecklade en dödlig koloxidhaltig rök som kvävt dem. Anna Rosenberg var 32 år gammal när hon dog.

Kända yrkestitlar: Krogpiga 1763–1764, barnhusbagarpiga 1765–1772.

Gift: Nej.

Död: Den 19 januari 1772, 32 år gammal.